

התפרסם באתר הגבורה, יולי 2016

## מחקר הגבורה - דו"ח התקדמות מחקר הצל"שים והעיטורים, יולי 2016

עפר דרורי

offerd@gmail.com

### 1. מבוא

מטרת מסמך זה להביא סיכום עד כאן של עיקרי המחקר אותו אני עורך בשנים האחרונות ומטרתו איתור וגילוי כלל הצל"שים והעיטורים שניתנו לחיילי צה"ל ואחרים מקום המדינה ועד היום. פירוט המחקר והמידע הנלווה אליו נמצאים [באתר הגבורה](#) שהקמתי והם כוללים נכון להיום מידע פורמאלי על יותר מאלפיים וחמש מאות ועשרים עיטורים וצל"שים וכן למעלה מאלף ושש וארבעים כתבות גבורה של מקבלי צל"שים ועיטורים. בנוסף קיים מידע על יותר מארבע מאות וארבעים תעודות הצטיינות והערכה של חיילים. המידע הפורמאלי כולל את שם מקבל הצל"ש, סיפור מעשה הצל"ש, תמונת בעל הצל"ש / עיטור, התקופה שאליה מתייחס מעשה הגבורה וסוג הצל"ש / עיטור. מרבית סיפורי הגבורה הם כתבות עיתונאיות שפורסמו במהלך השנים כמו מעיתון "במחנה" עיתון "ידיעות אחרונות" ועוד וכן הקלטות קול ווידאו מתוכניות רדיו, טלוויזיה ואירועים הקשורים לתחום. כמו כן אני מבצע תחקירים נקודתיים וכותב לאתר בנושאים שונים כמו מבצעים עלומים שהתקבלו בהם צל"שים, מחקר על נשים חיילות שעוטרו, מחקר על בני משפחה שקיבלו צל"שים ועוד.

אם ברצונך לסייע ולמחקר ולפעילות האתר, קרא את ההצעות לסיוע בעמוד 5.

### 2. תכולה

נכון להיום אתר הגבורה כולל:

1. עיטורים ([גבורה](#), [עוז ומופת](#)), וצל"שים ([רמטכ"ל](#), [אלוף](#), [מא"ג ומח"ט](#)) של חיילי צה"ל
2. מקבלי [אותות הערכה מטעם הרמטכ"ל](#) וכן [אותות הוקרה מטעם האלוף](#)
3. [תעודות הערכה](#) שניתנו לחיילי צה"ל (רמטכ"ל, אלוף, מא"ג, מח"ט)
4. [חיילים מצטיינים](#) מטעם הנשיא, שר הביטחון, הרמטכ"ל, האלוף וקצין חייל ראשי.
5. [עיטורים וצל"שים אזרחיים](#) שניתנו ע"י גורמים רשמיים על מעשה גבורה בנסיבות ביטחוניות.
6. עיטורי משטרת ישראל ללוחמי מג"ב (גבורה, אומץ ומופת) וצל"ש המפכ"ל.
7. צל"שים של ראש המוסד וראש השב"כ.
8. אנשי מוסד מצטייני הנשיא (ללא שמות).
9. אנשי שב"כ מצטייני הנשיא (חלקם ללא שמות).
10. לכל תכולת האתר ניתן להגיע בדרכים שונות כמו איתור עפ"י שם מקבל העיטור, רשימות עפ"י תקופה, רשימות עפ"י סוג העיטור / צל"ש, איתור מתוך רשימות מעוטרים, שימוש בתגיות ועוד.

### בנוסף באתר הגבורה:

1. [כתבות גבורה](#) על גיבורים (מתוך עיתונים, ירחונים, קטעי וידאו וקטעי סאונד).
2. [חקיקה](#) ופקודות הקשורים לנושא הגבורה.
3. מידע על [ספרי גבורה](#) חלקם בטקסט מלא.
4. [כתבות ומחקרים של עורך](#) האתר בנושאי גבורה כמו: סקירה רחבה על תהליך קביעת הצל"שים בצה"ל, סקירות על מבצעים שונים בהם הוענקו צל"שים, כתבות מיוחדות כמו צל"שים משפחתיים, נשים מקבלות צל"שים, גילוי מקבלי צל"שים מרובים, כתבות על גיבורים ועוד.
5. [סטטיסטיקות](#) שונות של שימוש באתר בהתפלגויות שונות.
6. תגובות של חברים, קרובי משפחה ועוד לבעלי העיטורים והצל"שים, בחלקן מאוד מרגשות.
7. אפשרות [להוספת כתבה](#) ישירות ע"י משתמש האתר.

### אתר הגבורה מסייע לגורמים רבים בשימור מורשת הגבורה של מדינת ישראל ע"י:

1. מתן מידע כללי על מקבלי עיטורים וצל"שים
2. מתן מידע פרטני על מקבלי עיטורים לצורך הכנת תוכניות מורשת עליהם
3. [מתן מידע לפי דרישה](#) לצורך אירועים שונים, טקסי זיכרון ועוד
4. המידע נמסר לגופים ממשלתיים ורשמיים (כנסת, משרד הביטחון, צה"ל וכו'), לאמצעי תקשורת (רשתות טלוויזיה, רדיו ועיתונים), להוצאות ספרים ולמחברי ספרים, לחוקרים בתחום ולציבור הרחב.
5. המידע פתוח לציבור הרחב באמצעות האתר.

### מאז הדו"ח הקודם לפני חצי שנה ביולי 2015 איתרתי 15 עיטורים / צל"שים ו-23 תעודות הצטיינות / הערכה נוספות.

המחקר ואתר הגבורה המביא את ממצאיו מוקדשים לסיפורם של גיבורי ישראל מקום המדינה ועד היום ולשימור מורשת הקרב והגבורה של חיילי צה"ל וכוחות הביטחון.

### 3. נתונים

להלן סיכום מספרי צל"שים ועיטורים שאותרו עד היום באתר הגבורה

(נכון ל-28 ביולי 2016)

| שני<br>מדו"ח<br>קודם<br>(יולי<br>2015) | מספר צל"שים / עיטורים<br>שהוענקו | סוג העיטור /<br>צל"ש                        |
|----------------------------------------|----------------------------------|---------------------------------------------|
| -                                      | 40                               | עיטור הגבורה                                |
| -                                      | 218                              | עיטור העוז                                  |
| -                                      | 606                              | עיטור המופת                                 |
| +2                                     | 256                              | צל"ש הרמטכ"ל                                |
| +1                                     | 640                              | צל"ש אלוף                                   |
| +1                                     | 191                              | צל"ש מפקד<br>אוגדה                          |
| +2                                     | 190                              | צל"ש מפקד<br>חטיבה                          |
| +2                                     | 14                               | אות הערכה<br>מטעם הרמטכ"ל                   |
| -                                      | 3                                | אות הוקרה<br>מטעם האלוף                     |
| -1                                     | 35                               | צל"שים בבירור<br>(מידע חסר,<br>חלקם בחפיפה) |
| -                                      | 1                                | עיטור הגבורה<br>משטרתי                      |
| +8                                     | 100                              | עיטור האומץ<br>משטרתי                       |
| -2                                     | 194                              | עיטור המופת<br>משטרתי                       |
| -                                      | 15                               | צל"ש מפכ"ל                                  |
| -                                      | 3                                | צל"ש ראש<br>המוסד                           |
| -                                      | 1                                | צל"ש ראש<br>השב"כ                           |
| +1                                     | 21                               | צל"שים אזרחיים                              |
| +14                                    | 2528                             | סה"כ                                        |

## מחקר הגבורה - דו"ח התקדמות מחקר הצל"שים והעיטורים

להלן סיכום מספרי תעודות הצטיינות והערכה שאותרו עד היום באתר הגבורה

(נכון ל-28 ביולי 2016)

| שינוי<br>מדו"ח<br>קודם<br>(ינואר<br>2015) | מספר תעודות שהוענקו | סוג העיטור /<br>צל"ש             |
|-------------------------------------------|---------------------|----------------------------------|
| -                                         | 16                  | תעודת הערכה<br>נשיא              |
| -                                         | 2                   | תעודת הערכה<br>רוה"ם             |
| -                                         | 5                   | תעודת הערכה<br>רמטכ"ל            |
| +6                                        | 50                  | תעודת הערכה<br>אלוף              |
| -                                         | 10                  | תעודת הערכה<br>מאו"ג             |
| -                                         | 2                   | תעודת הערכה<br>מח"ט              |
| +5                                        | 140                 | מצטיין הנשיא                     |
| -                                         | 29                  | מצטיין שר<br>הביטחון             |
| -                                         | 94                  | מצטיין הרמטכ"ל                   |
| -                                         | 8                   | מצטיין האלוף                     |
| -                                         | 0                   | מצטיין קצין חייל<br>ראשי         |
| +12                                       | 72 (ללא שמות)       | מצטיין הנשיא,<br>מוסד            |
| +15                                       | 15 (חלק ללא שמות)   | מצטיין הנשיא,<br>שב"כ            |
| -                                         | 1                   | תעודת הערכה<br>מפכ"ל             |
| -                                         | 1                   | תעודת הערכה<br>מפקד מרחב<br>מג"ב |
| +38                                       | 445                 | סה"כ                             |

### שימושים באתר

אתר הגבורה משמש גופים רבים ואנשים פרטיים לקבלת מידע על בעלי צל"שים ועיטורים מתקופות שונות. לעתים קרובות אני מקבל דוא"ל או טלפון מגורם הרוצה להיעזר באתר

למטרות שונות. החל ממפקדים בצבא המחפשים מידע לצורך שיחה שבועית, יחידות צבאיות המתכננות ערבי יחידה שהנושא המרכזי בהם הוא מורשת וכלה בגופים צבאיים המבצעים מחקרים שונים לצורך שימור מורשת היחידה בחייל מסוים או בחטיבה מסוימת. בנוסף האתר מסייע לעיתון "במחנה" באיתור בעלי צל"שים ועיטורים לצורך ראיונות למדור "צומת גיבור" בעיתון. לצד הפעילות שתוארה האתר מהווה מאגר מידע לצורך בירורים שונים העולים דרך קבע בצבא עצמו ואצל גורמים אחרים.

לצד גורמי הצבא האתר משמש ככלי עזר לגורמי התקשורת השונים בעת ביצוע תוכניות מורשת ותיעוד שונות כמו יום הזיכרון לחללי צה"ל, יום העצמאות ועוד. אתר הגבורה סייע לכנסת, לארגון יד לבנים, עיריית תל אביב, רדיו חיפה, הוצאות לאור של ספרים, היחידה להנצחת החייל, מעריב, משרד הביטחון, חברות הפקה ועוד ועוד. בנוסף לפניות הרשמיות נצפים באתר כחמישים אלף דפי מידע מדי חודש.

מיום הקמת האתר במאסר 2007 נספרו 1.27 מיליון כניסות ונצפו 4.8 מיליון דפי מידע (צל"שים ו/או כתבות). זמן שהייה ממוצע באתר הוא 15 דקות.

#### 4. פרסומים ושונות

1. על הפעילות באתר הגבורה קבלתי את פרס פינקלר למידע לשנת 2013 מטעם חברת טלדן (במאי 2013).
2. הספר "גיבורי ישראל בעלי עיטור הגבורה" פורסם בחודש אפריל 2014.
3. הספר "גיבורי ישראל מקבל ציון לשבח של מפקד החטיבה" יצא לאור בחודש ספטמבר 2014.
4. הספר "גיבורי ישראל מקבלי ציון לשבח של מפקד האוגדה" יצא לאור בפברואר 2016.

#### 5. סיוע בפעילות המחקר והאתר

פעילות המחקר ופרסום הממצאים באתר נעשים כולם בהתנדבות כולל הוצאות תפעול האתר, רכישת מידע ועוד. כל הפעילות הזו נעשית בהתנדבות על ידי גופים או בודדים המעוניינים לסייע למחקר ולאתר יכולים לעשות זאת בדרכים שונות:

1. רכישת פרסומים, נכון להיום מוצאים שלושה ספרים לרכישה: גיבורי ישראל מקבלי עיטור הגבורה, גיבורי ישראל מקבלי ציון לשבח של מפקד החטיבה וגיבורי ישראל מקבלי ציון לשבח של מפקד האוגדה. ניתן לרכוש את הספרים כפרטים לעיון ולמידה וארגונים יכולים לרכוש מספר עותקים מהספרים לחלוקה לעובדים מצטיינים, לאירועים שונים ועוד.
2. תרומה כללית באמצעות האתר.
3. אתר הגבורה מפיק פרסומים שונים כמו חוברות, ספרים מדבקות ועוד. בעלי בתי דפוס וכו' שמוכנים להתנדב ולהפיק פרסומים כאלה על בסיס תוכן שיתקבל מהאתר מוזמנים לפנות לעורך האתר.

4. סיוע ללא עלות כמו פרסום אתר הגבורה באתר הארגוני, הוספת הכיתוב הבא לחתימת הדוא"ל שלך: "אתר הגבורה מידע על צל"שים ועיטורים מקום המדינה ועד היום [www.gvura.org](http://www.gvura.org)"
5. הרשמה לרשימת התפוצה של האתר ע"י משלוח דוא"ל ריק לכתובת [gvura+subscribe@googlegroups.com](mailto:gvura+subscribe@googlegroups.com) (הרשימה מפוקחת בקפדנות ונשלחים ממנה עדכונים לאתר בלבד, ניתן כמובן לצאת המרשימה בכל עת)
6. כל רעיון אחר שיסייע למחקר ולאתר יתקבל בברכה

### 6. תוכניות לעתיד

1. איתור צל"שים נוספים שניתנו במהלך מלחמת השחרור.
2. איתור נוסף של צל"שים שניתנו ע"י אלוף, מפקד אוגדה ומח"ט בעבר.
3. איתור חיילים מצטיינים לסוגיהם (נשיא, שר ביטחון, רמטכ"ל, אלוף וכו').
4. איתור חיילים מקבלי תעודות הערכה לסוגיהם השונים עפ"י פנייה שלהם.
5. השלמת תמונות של כלל בעלי הצל"שים והעיטורים.
6. השלמת טקסט הצל"ש הרשמי עפ"י תעודות הצל"ש.
7. חשיפת שמם (באישור הצנזורה) של בעלי צל"שים ועיטורים שנחשפו רק בראשי תיבות ובמקרים רבים החיסיון אינו רלוונטי היום.
8. איתור סיפורי גבורה נוספים מפי עדים או מפי בעלי הצל"שים עצמם כרקע להבנת סיפור הצל"ש.
9. איתור מומלצי וועדת הצל"שים במלחמת השחרור לצל"ש.
10. הנחלת מורשת הקרב והגבורה של חיילי צה"ל באמצעים נוספים מחוץ לאתר הגבורה במסגרת תוכניות חינוכיות, ימי זיכרון, תכניות רדיו וטלוויזיה ועוד.

---

<sup>i</sup> בחלק מועט מהמקרים, שם מקבל הצל"ש מופיע בראשי תיבות הנובעים מהחלטת בטחון שדה של צה"ל, בחלק מן המקרים לא הצלחתי לאתר תמונה ואני שמח לכל עזרה בנושא, בחלק מהמקרים לא הצלחתי לאתר את סוג הצל"ש